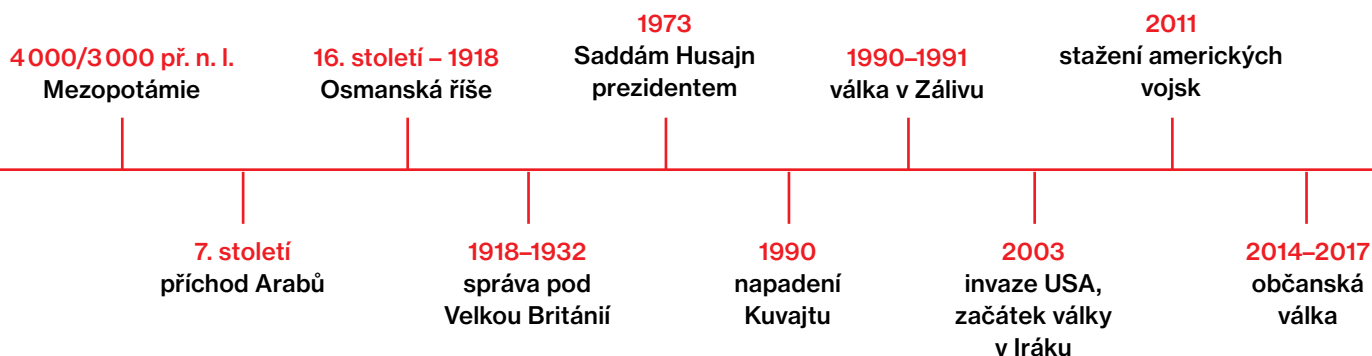

Otevřít oči

Stručné dějiny Iráku

Časová osa

Od Mezopotámie po 1. světovou válku

Na území dnešního Iráku se nacházela Mezopotámie, a tedy i vyspělé městské státy jako například Ninive nebo Lagaš. Nacházel se zde také jeden z divů světa - Visuté zahrady Semiramidiny.

V polovině 7. století oblast dobyli Arabové a Irák se stal islámskou zemí, kterou je dodnes. V 16. století si Irák podmanili Turci, a stal se tak součástí Osmanské říše, což trvalo až do 1. světové války.

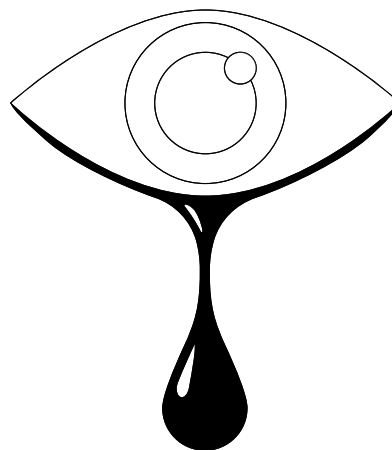
První světová válka

Osmanská říše bojovala v 1. světové válce na straně Německa. Po prohrané válce Irák připadl pod správu Velké Británie, která zde zřídila protektorát. Irák nakonec sice získal nezávislost, hranice nově vzniklého státu však historický vývoj a etnické složení obyvatel příliš nerespektovaly.

Nezávislost a Saddám Husajn

Po 2. světové válce nastalo turbulentní období s několika krátce za sebou jdoucími násilnými převraty. V roce 1968 se vlády ujala strana Baas. Při převratu měl klíčovou roli i Saddám Husajn, který se stal později prezidentem. Díky ropě země rychle bohatla a modernizovala se, na druhou

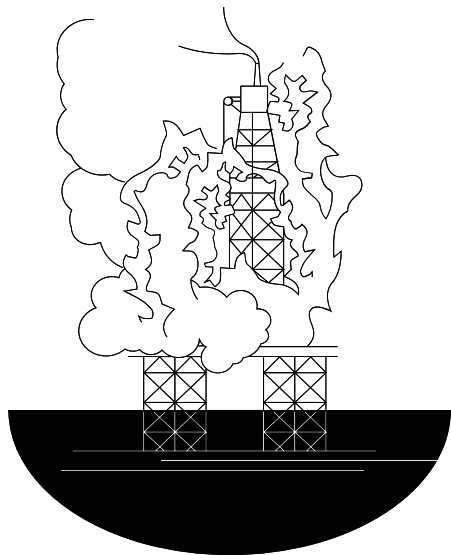
stranu z toho profitovala pouze část obyvatelstva. Opozice byla likvidována pomocí tajné policie a velmi se zhoršily vztahy se sousední Sýrií i Íránem. S ním byl Irák mezi lety 1980 a 1988 ve vleklém válečném konfliktu.

Válka v zálivu: napadení Kuvajtu Irákem

Irák byl válkou ekonomicky vyčerpaný a část nespokojenosti směřovala na Kuvajt - tomu dlužil podstatnou částku a také s ním vedl spory o některá pohraniční ropná naleziště. V roce 1990 Irák Kuvajt obsadil, což vyvolalo na mezinárodním poli prudkou odezvu. Po neúspěšných diplomatických jednáních OSN byla zahájena vojenská operace a Irák byl záhy poražen. Jednalo se o první válku

„v přímém přenosu“, kdy byl konflikt téměř nepřetržitě přenášen televizním vysíláním.

Kroky proti Iráku

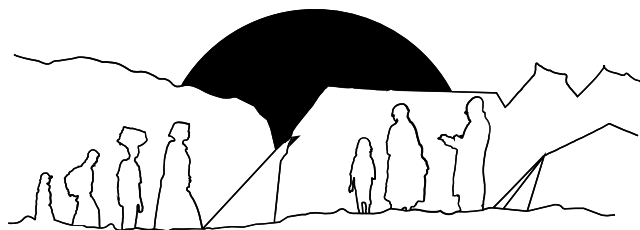
Nastala spirála úpadku, země se potýkala se zadlužením a nově uvalenými sankcemi. Rétorika Saddáma Husajna se změnila v protiamerickou - v USA viděla viníka současné neutěšené situace. Zároveň se po teroristickém útoku 11. září 2001 změnil postoj USA. Za útokem sice Irák nestál, prezident George Bush jej však označil za součást „osy zla“, která má v plánu útoky na západní svět. Bylo vzneseno obvinění z vlastnictví zbraní hromadného ničení a z přímého napojení na teroristickou organizaci al-Káida.

Invaze USA v Iráku

Důsledkem byla vojenská invaze USA v roce 2003. Režim byl po 44denním boji svržen a Saddám Husajn následně

popraven. Země však zůstala v troskách a zmítaná boji o moc náboženskými i politickými frakcemi včetně al-Káidy. Stupňující se útoky a atentáty na příslušníky nově budované vlády i civilní obyvatelstvo přerostly v občanskou válku. Podle OSN ze země v průběhu trvání konfliktu uprchlo přes 260 000 lidí, většinou do okolních zemí v regionu. Více než tři miliony Iráčanů zůstaly bez domova a staly se uprchlíky ve své vlasti. Takovéto obyvatele označujeme jako vnitřně vysídlené. V této době byl také zraněn hrdina našeho filmu Qusay.

Občanská válka

V roce 2014 začaly mít kontrolu nad větším územím, včetně druhého největšího města Mosul, jednotky skupiny Islámského státu. Tato teroristická organizace se vyznačovala krutým násilím páchaným na obyvatelstvu, mimo jiné na náboženské menšině jezídů. Příslušníci jezídů jsou zejména kurdští Iráčané.

Přestože byla skupina Islámský stát prakticky poražena, situace v zemi je nadále nestabilní. V některých oblastech je problematický přístup k nezbytným službám, jako je elektrina nebo pitná voda. Omezená je také dostupnost základní zdravotní péče.

Současný Irák

